

gemeente Cuijk

Voor alle peuters!

Beleidsnota 2019 – 2022

Peuteraanbod en Voor- en Vroegschoolse Educatie

Inhoud

Voorwoord	2
Inleiding en leeswijzer	3
1. Het beleidskader voor- en vroegschoolse educatie	4
1.1 Visie op en het doel van voor- en vroegschoolse educatie	4
1.2 Wettelijke kaders	4
1.3 Voor- en vroegschoolse educatie	4
1.4 Definitie van het doelgroepkind	5
1.5 Dwarsverbanden met andere beleidsterreinen	5
1.6 Onze ambities	6
2. Een aanbod voor alle peuters	7
2.1 Peuteraanbod als basisvoorziening	7
2.2 Uitgangspunten van peuteraanbod	7
3. Bereik van de doelgroep	8
3.1 Het bereiken van doelgroepkinderen	8
3.2 Kostenaspect voor ouders	8
3.3 Locaties in kleine kernen	9
4. Eisen aan de kwaliteit van VVE	10
4.1 Wettelijke kwaliteitseisen aan voorschoolse educatie	10
4.2 Aanvullende kwaliteitseisen gemeente Cuijk	10
4.3 Borging van kwaliteit	10
5. Een kader voor de uitwerking	11
5.1 Het aantal uur VVE	11
5.2 Organisatie van de doorgaande ontwikkelingslijn	11
5.3 Overdracht naar de basisschool	11
5.4 Ouderbeleid en ouderbetrokkenheid	12
5.5 Resultaatafspraken en monitoring	12
6. De periode 2019 – 2022	13
6.1 OAB-projecten in 2019	13
6.2 Speerpunten 2019 - 2022	13
7. Financiële paragraaf	14
7.1 Rijksmiddelen voor gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid	14
7.2 Gemeentelijke middelen voor peuteraanbod	14
7.3 Tegemoetkoming voor ouders in de kosten van peuteraanbod	15

Voorwoord

Kinderen die in Nederland geboren worden en opgroeien, maken een grote kans op een goede start en gelukkig leven. Dit lezen we in diverse internationale vergelijkingen en publicaties.

Desalniettemin zien we in Nederland ook risico's ontstaan: kansenongelijkheid in het onderwijs en de veelgenoemde "tweedeling" in de maatschappij. Maar de vraag is, waar of wanneer komen we deze potentiële ongelijkheid of tweedeling dan eigenlijk tegen? We zien het onder andere in de thematiek van deze beleidsnota "Voor alle peuters": het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid.

Het is nog steeds zo, ook in de gemeente Cuijk, dat er jonge kinderen zijn die onvoldoende taalontwikkeling hebben doorgemaakt als ze naar peuter- of kinderopvang gaan. Helaas zien we zelfs een groeiende groep kinderen de basisschool instromen met een schrijnend gebrek aan (taal)ontwikkeling en schoolse vaardigheden. Het is onmiskenbaar zo dat de ontwikkeling van kinderen bijzonder grillig is en dat we moeten waken voor het al te snel "labelen" van onze kinderen. Daarentegen is het aangetoond dat een taalachterstand die niet wordt opgelost in de leeftijd 2 t/m 6, nog moeilijk is in te lopen en effect heeft op de verdere (onderwijs)ontwikkeling. Zie hier het grote belang van effectief onderwijsachterstandenbeleid.

Deze achterstand kan ontstaan door diverse factoren. Voor een deel zijn ze niet of nauwelijks beïnvloedbaar, maar meestal is de achterstand wél beïnvloedbaar. Helaas zien we nog te vaak dat er in de thuissituatie van jonge kinderen te weinig aandacht is voor ontwikkeling door spelen en het goed spreken van de Nederlandse taal. Het is van belang dat álle ouders hun verantwoordelijkheid nemen voor de ontwikkeling van hun kind en dat deze nooit "overgedragen" kan worden aan de kinderopvang of later de school. Zonder dezelfde aandacht thuis, zal iedere aanpak slechts gedeeltelijk of zelfs niet effectief zijn.

Zoals verderop toegelicht staat, heeft de gemeente de taak om achterstanden onder jonge kinderen te signaleren en te bestrijden. Daarvoor zetten we diverse instrumenten in, waarvan voorschoolse educatie de kern is. Door middel van effectieve educatieprogramma's in kindcentra (vroeger peuterspeelzalen en kinderopvang), proberen we vooral de achterstand in taalontwikkeling "in te halen" voordat kinderen aan de basisschool beginnen. Dat gebeurt op een speelse, ongedwongen wijze waarbij ook sociaal-emotionele ontwikkeling, rekenen en motoriek wordt meegenomen.

Wij hopen met dit beleidskader voor de komende drie jaren een belangrijke bijdrage te kunnen leveren aan de bestrijding van onderwijsachterstanden en daarmee de kansengelijkheid te vergroten en een verdere tweedeling in de maatschappij tegen te gaan. Maar de gemeente kan dat niet alleen. Naast onze ketenpartners hebben we daar nog één hele belangrijke groep voor nodig: de ouders.

Joost Hendriks
Wethouder Onderwijs

Inleiding en leeswijzer

De vroege kinderjaren (0-6 jaar) zijn zeer belangrijk voor de ontwikkeling en daarmee van grote invloed op het verdere leven. In deze jaren vindt de snelste ontwikkeling plaats op taal, motorisch, cognitief en sociaal emotioneel gebied. De kwaliteit van de opvoedingsomgeving en de communicatie met kinderen is belangrijk voor de individuele educatieve ontwikkeling. Wat betreft deze ontwikkeling blijken er aanzienlijke verschillen tussen kinderen te ontstaan in de eerste jaren. Door verschillende redenen kunnen kinderen achterstanden hebben of opbouwen, bijvoorbeeld doordat zij opgroeien in een taalarme omgeving of in een context waar zij minder ontwikkelingskansen krijgen.

Op jonge leeftijd opgelopen achterstanden in educatieve ontwikkeling hebben grote gevolgen voor het individu en uiteindelijk ook voor de samenleving. Het is dus belangrijk dat kinderen zich op een zo jong mogelijke leeftijd goed kunnen ontwikkelen. Dit zodat ze succesvol deel kunnen nemen aan schoolse activiteiten en later zelfstandig en zelfverantwoordelijk deel kunnen nemen aan de maatschappij. Dit sluit ook aan bij de structuurvisie Sociaal Domein waarin we stellen dat onze ambitie een vitale gemeenschap is, waarin iedereen mee kan doen. De gemeente Cuijk wil er dan ook in samenwerking met betrokken partijen aan bijdragen dat kinderen met een achterstand in staat gesteld worden deze in te halen of te verminderen. Dit vanuit de gedachte dat investeren in voorzieningen voor jonge kinderen loont.

Om kinderen met een (taal)achterstand te ondersteunen, krijgt de gemeente Cuijk financiële middelen van het Rijk. Dit zijn de zgn. middelen voor onderwijsachterstandenbeleid (OAB). Voor- en Voegschoolse Educatie (VVE), gericht op kinderen van 2,5 tot 6 jaar, maakt daar onderdeel van uit. In het kader van VVE heeft de gemeente een wettelijke taak: zij is verantwoordelijk voor het inrichten van een voorschools aanbod voor kinderen van 2,5 tot 4 jaar als het gaat om kinderen die een taalachterstand hebben of dreigen op te lopen. Voor de 4- en 5-jarige kinderen in groep 1 en 2 van het basisonderwijs (de voegschool) is de basisschool primair verantwoordelijk. Vanuit het Rijk is hiervoor budget beschikbaar dat rechtstreeks aan de schoolbesturen beschikbaar wordt gesteld. Omdat zowel de gemeente als het schoolbestuur een taak hebben in VVE zijn zij verplicht om hierover afspraken met elkaar te maken.

Het lokale beleid is in 2011 vastgelegd in de beleidsnota 'Jong Geleerd 2.0' en in de aanvullende notitie 'Nieuwe aanpak OAB-middelen gemeente Cuijk' uit 2012. In 2016 is samen met de werkgroep VVE onderzoek verricht naar de stand van zaken en zijn een aantal speerpunten benoemd, waarop sindsdien is ingezet. Nu ook een aantal wettelijke kaders door het Rijk opnieuw is vastgesteld, vertalen wij deze door naar onze lokale situatie. Met de nu voorliggende beleidsnota leggen wij deze kaders ook daadwerkelijk vast in beleid.

In ons beleid ligt de nadruk op taalontwikkeling, maar daarnaast ook op spelen, sociaal emotionele ontwikkeling, rekenen en motoriek. Uiteraard doet de gemeente dit niet alleen. Onmisbaar in dit beleidsveld is de samenwerking met onze partners zoals de Jeugdgezondheidszorg GGD (JGZ GGD), kinderopvang, (passend)onderwijs en bibliotheek. Deze beleidsnota hebben we dan ook in samenwerking met hen opgesteld. Gezamenlijk zetten wij in op het voorkomen, verkleinen en verhelpen van (taal)achterstanden, zodat kinderen succesvol kunnen starten in groep drie. In principe binnen de kaders van deze beleidsnota, daar waar nodig leveren we maatwerk.

Leeswijzer

In hoofdstuk één leggen we de kaders van ons beleid op het gebied van voor- en voegschoolse educatie vast. Voegschoolse educatie wordt aangeboden via peuteraanbod, daarop gaan we in het tweede hoofdstuk in. De toeleiding naar dit peuteraanbod beschrijven we vervolgens in hoofdstuk drie. Het aanbod moet voldoen aan kwaliteitseisen: zowel aan de wettelijke als aan de aanvullende eisen die wij stellen. Deze kwaliteitseisen bespreken we in hoofdstuk 4. Op de verdere uitwerking van een aantal aspecten gaan we in het vijfde hoofdstuk in en in hoofdstuk 6 kijken we naar de periode 2019 – 2022. We besluiten deze beleidsnota met het zevende en laatste hoofdstuk waarin we kort ingaan op de financiële kaders.

1. Het beleidskader voor- en vroegschoolse educatie

In dit hoofdstuk schetsen we het kader waarbinnen VVE zich afspeelt en gaan we in op onze ambities.

1.1 Visie op en het doel van voor- en vroegschoolse educatie

Vanuit ons streven naar een samenleving waarin iedereen mee kan doen, vinden wij het belangrijk dat alle kinderen van onze gemeente een goede basis meekrijgen voor de basisschool en hun verdere schoolloopbaan. We streven er dan ook naar dat kinderen zonder taalachterstand aan het basisonderwijs beginnen. Voor kinderen waarbij dit door achterstanden moeilijker gaat, bieden peuteropvang en basisscholen passende ondersteuning, die door de gemeente (mede)gefinancierd wordt. De primaire focus vanuit de gemeente ligt op kinderen in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar. Onmisbaar bij de uitvoering van VVE is de betrokkenheid van ouders: zij dragen in eerste instantie de verantwoordelijkheid om hun kind op te laten groeien in een (taal)stimulerende omgeving.

Het doel van de inzet op VVE is het voorkomen en verminderen van (taal)achterstanden zodat peuters zonder of met een kleinere achterstand op de basisschool starten. Dit zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen en mee kunnen doen met het educatieve aanbod in groep drie. Om dit te kunnen bereiken, streven wij ernaar dat alle kinderen met een indicatie voor VVE ook daadwerkelijk deelnemen aan VVE.

1.2 Wettelijke kaders

Het doel dat wij voor ogen hebben, gaan wij realiseren binnen de wettelijke kaders die daarvoor gelden. Het gaat hierbij om:

- De Wet 'Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang' (Wet IKK) die op 1 januari 2018 van kracht is geworden. Doel van de Wet IKK is het verbeteren van de kwaliteit en de toegankelijkheid van de kinderopvang. In de wet staan de maatregelen genoemd die de kwaliteit van de kinderopvang op een hoger niveau brengen. Het gaat daarbij om onder andere verbetering van het taalniveau van de pedagogisch medewerkers, het opbrengst gericht werken met een kindvolgsysteem en een goede samenwerking met het onderwijs.
- De Wet harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzalen, die op 1 januari 2018 is ingevoerd. Met de harmonisatie is het onderscheid tussen peuterspeelzalen en kinderopvang verdwenen. Daarmee moeten alle voorschoolse voorzieningen voldoen aan dezelfde wettelijke kwaliteitseisen en hebben zij te maken met dezelfde financieringsstructuur.
- De nieuwe 4-jarige periode van de Rijksmiddelen voor gemeentelijk onderwijsachterstanden-beleid die op 1 januari 2019 van start is gegaan. Voor de gemeente Cuijk betekent dit een verdubbeling van de middelen ten opzichte van de afgelopen periode. De belangrijkste inzet die wij hiervoor moeten plegen, is de ophoging van het aantal uur voorschoolse educatie van 10 naar 16 in 2020 voor kinderen met een VVE-indicatie.

1.3 Voor- en vroegschoolse educatie

Met voorschoolse educatie wordt in deze nota een methodisch, educatief ontwikkelingsaanbod voor peuters in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar bedoeld. Dit educatieve aanbod werd eerder aangeboden door peuterspeelzalen. Sinds 2018 zijn peuterspeelzalen wettelijk omgevormd tot een vorm van kinderopvang en spreken we van peuteraanbod of peuteropvang. Zij bieden de peuter op deze leeftijd een mogelijkheid tot ontwikkeling, zodat deze een goede start kan maken op de basisschool. Op de basisschool wordt in groep 1 en 2 -daar waar nodig- extra ingezet op vroegschoolse educatie. Ook dit betreft een methodisch, educatief ontwikkelingsaanbod. Vanuit de afspraken Passend Onderwijs horen kinderen met een VVE-indicatie bij de brede basisondersteuning van de school. Als er meer ondersteuning nodig is, wordt dit in de groep geboden. Is er specifieke ondersteuning nodig dan worden de procedures voor arrangementen gevolgd, zoals afgesproken met het samenwerkingsverband Stroomland. In dit samenwerkingsverband werken scholen en schoolbesturen samen om aan de verplichting te voldoen iedere leerling een passende onderwijsplek te bieden.

Vanwege het belang van een goede aansluiting tussen voor- en vroegschoolse educatie, zijn gemeenten, kinderopvang en schoolbesturen – op grond van de Wet op het Primair Onderwijs – verplicht met elkaar afspraken te maken over (onder andere) de doorgaande leerlijn en de

resultaten van vroegschoolse educatie. Deze afspraken leggen we in 2019 vast in een VVE-convenant.

Voor- en vroegschoolse voorzieningen hebben een belangrijke preventieve rol. Zij signaleren mogelijke zorgproblematiek in een vroeg stadium. Indien nodig wijzen zij ouders en kind op professionele hulp zoals JGZ GGD om daar gezamenlijk vervolgstappen te bepalen. Medewerkers van de VVE werken hierin als partners nauw met ouders samen.

1.4 Definitie van het doelgroepkind

De verantwoordelijkheid voor het bepalen van de doelgroep ligt bij de gemeente, dit in samenspraak met haar partners uit de kinderopvang, de JGZ GGD en het onderwijs. Gezamenlijk hebben wij de volgende criteria benoemd op grond waarvan peuters een indicatie voor een voorschools aanbod krijgen:

- kinderen waar thuis een andere taal gesproken wordt en die aantoonbaar een taalachterstand hebben;
- kinderen van laagopgeleide ouders die weinig stimulerende (taal)begeleiding thuis krijgen;
- kinderen bij wie op basis van de door de jeugdgezondheidszorg aangereikte gegevens is vastgesteld dat het kind specifieke ondersteuning nodig heeft. Dit vanwege een achterstand of een risico op achterstand op één of meer ontwikkelingsgebieden. Het gaat hierbij om de Nederlandse taal en de sociaal-emotionele ontwikkeling;
- kinderen waarbij uit het kindvolgsysteem van de peuteropvang of van de kinderopvang blijkt dat er achterstand of risico op achterstand is op één of meer ontwikkelingsgebieden.

Een kind wordt geïndiceerd als doelgroepkind VVE als één of meer van bovenstaande criteria van toepassing zijn. De indicering gebeurt altijd door de jeugdarts van JGZ GGD. Er is sprake van een doelgroepkleuter als het kind een indicatie heeft voor VVE, de indicatie blijft dus gelden als het kind naar de basisschool gaat.

Wanneer daartoe aanleiding is, kan -in samenspraak met de partners die deelnemen aan het overleg rondom de Lokaal Educatieve Agenda (LEA)- besloten worden tot aanpassing van de definitie van het doelgroepkind.

1.5 Dwarsverbanden met andere beleidsterreinen

Naast VVE zijn er in onze gemeente meer initiatieven gericht op het vergroten van kansen van kinderen en hun ouders. We leggen dwarsverbanden om ervoor te zorgen dat de diverse maatregelen op elkaar afgestemd worden en elkaar duurzaam kunnen versterken. Zonder hierin volledig te willen zijn, benoemen we er kort een aantal.

Het uitgangspunt van ons jeugdbeleid is onder andere preventie. Met het bevorderen van zelfredzaamheid en een gezonde leefstijl, proberen we te voorkomen dat onze burgers (op termijn) een beroep moeten doen op zwaardere en vaak duurdere vormen van ondersteuning. In 2019 stellen we hiervoor een preventief jeugdbeleidsplan op: specifiek voor de jeugd een plan van aanpak om meer in te zetten op preventie en met meer autonomie van de professional sneller te kunnen handelen.

Via het peuteraanbod, zowel regulier als met VVE, investeren we in de (taal)ontwikkeling van het jonge kind en leveren we daar een positieve bijdrage aan. We blijven daarom in dit aanbod investeren om het te behouden als laagdrempelige voorziening, vooral voor ouders van kinderen met een (taal)achterstand. Investeren in de voorschoolse periode verdient zich later zowel in de keten van het jeugdbeleid als in die van het onderwijs terug.

Zoals aangegeven is het basisonderwijs primair verantwoordelijk voor het aanbod van vroegschoolse educatie. Daar naast geeft het basisonderwijs, waar mogelijk, een extra impuls aan het optimaliseren van talenten door het werken aan 21e eeuwse vaardigheden, het werken met onderwijsconcepten als het ontdekkend en ontwerpend leren en ontwikkelingsgericht onderwijs. Kinderen uit het basisonderwijs blijven vaak bij onze partners van de kinder- en peuteropvang in beeld, omdat zij na schooltijd opgevangen worden via de Buitenschoolse Opvang (BSO) waar zij zich verder kunnen ontwikkelen.

Ook initiatieven vanuit cultuur en sport, zoals het gebruik van de schoolbibliotheek, de inzet van de cultuurcoördinator en buurtsportcoach geven vorm aan het streven kansen te vergroten. Tot slot leggen we een link met het brede thema laaggeletterdheid, dat een direct verband heeft met de doelen van VVE. Als we laaggeletterde ouders versterken, kunnen zij op hun beurt beter hun kind ondersteunen in de ontwikkeling.

1.6 Onze ambities

Jonge kinderen leren spelenderwijs en ontdekken zo de wereld. Zij ontwikkelen zich voortdurend, zijn nieuwsgierig, betrokken, geconcentreerd en inventief. Pedagogisch medewerkers kunnen hen zodanig begeleiden dat zij steeds worden uitgedaagd op een manier die bij hen past. Dat hierbij de kwaliteit van het aanbod van grote invloed is op de te bereiken resultaten is een gegeven.

Ons uitgangspunt is dan ook dat er sprake moet zijn van een kwalitatief goed aanbod voor alle kinderen, bij voorkeur in heterogene groepen. Hierbinnen richt VVE zich op het:

- bieden van een voorschools aanbod van hoge kwaliteit aan alle doelgroepkinderen;
- bereiken van zoveel mogelijk doelgroepkinderen. Het streven is meer dan 90%, zo mogelijk 100%;
- toegankelijk houden van het voorschoolse aanbod voor peuters in kleine kernen. Dit met de kanttekening dat voor een gezonde groepsdynamiek een peutergroep uit minimaal 6 peuters dient te bestaan;
- versterken van ouders in hun rol als educatieve partner bij de ontwikkeling van hun kind;
- het tot stand brengen van intensieve samenwerking tussen de voorschoolse voorzieningen en de JGZ GGD;
- het tot stand brengen van een intensieve samenwerking tussen voorschoolse voorzieningen en basisscholen met als doel een optimale doorgaande ontwikkelingslijn;
- realiseren van een goede overdracht van kinderen vanuit iedere voorschoolse voorziening naar de basisschool, in het bijzonder voor kinderen met een zorgvraag;
- in kaart brengen van de resultaten van de inzet op VVE.

Als we het dan hebben over onze ambitie voor de komende jaren dan zien we als stip op de horizon zowel hoge kwaliteit als uitbreiding van het aantal locaties met voorschools educatief aanbod. Dat wil zeggen dat:

- alle huidige voorschoolse voorzieningen het hoge kwaliteitsniveau behouden, versterken en/of hiernaar toewerken;
- wij gaan onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om voorschoolse educatie op meer dan de huidige vier locaties aan te bieden.
- er plaats is voor uitbreiding via zowel de huidige aanbieder van VVE als ook voor nieuwe aanbieders die ook deze kwaliteit nastreven en aantoonbaar kunnen bieden;
- wij met alle basisscholen een doorgaande VVE-lijn willen realiseren.

Om dit te realiseren investeert de gemeente Cuijk in voorschoolse educatie en daar waar nodig ook in vroegschoolse educatie. Hiermee geven we een impuls aan de kwaliteit van de VVE. Jaarlijks zal de voortgang gemonitord worden en zo nodig worden afspraken herijkt. Deze beleidsnota zien we als een document waarin de afspraken over VVE zijn vastgelegd. De afspraken worden in de Lokale Educatieve Agenda door de partners onderschreven. De implementatie van het VVE- beleid vindt plaats in overleg met betrokkenen en zal grotendeels in samenspraak met de werkgroep VVE uitgevoerd worden. Al doende wordt ervaring opgedaan met de praktische uitwerking van de afgesproken doelen.

Wij zijn er van overtuigd dat we door een nog intensievere samenwerking nog meer kansen voor ontwikkeling voor onze (jonge)inwoners kunnen creëren.

2. Een aanbod voor alle peuters

Voorschoolse educatie wordt uitgevoerd binnen het peuteraanbod. Wat we hieronder verstaan en aan welke eisen dit volgens ons moet voldoen beschrijven we in dit hoofdstuk.

2.1 Peuteraanbod als basisvoorziening

In de gemeente Cuijk is er sprake van peuteraanbod waar opvang, ontwikkelingsstimulering en samen spelen centraal staan en die ongeacht de achtergrond van de ouders – werkend of niet werkend – voor iedereen toegankelijk is. Peuteraanbod kan onderdeel zijn van de reguliere kinderopvang van 0 – 4 jaar. Peuteraanbod biedt kwalitatief goede opvang, is laagdrempelig, heeft een preventieve en signalerende functie, volgt de ontwikkeling van jonge kinderen en werkt nauw samen met het onderwijs en de JGZ GGD. Kinderen die het nodig hebben, krijgen extra ondersteuning waardoor hun achterstand wordt ingelopen.

Peuteraanbod is hiermee een basisvoorziening voor kinderen van 2 tot 4 jaar, met een thematisch aanbod met veel spel en taalbegeleiding gedurende 2 dagdelen per week met als doel de ontwikkeling van deze kinderen te bevorderen. Is er sprake van een doelgroepkind in het kader van VVE dan krijgt de peuter vanaf de leeftijd van 2,5 jaar extra dagdelen aangeboden. We streven hierbij naar peuteraanbod in gemengde groepen, waarin zowel reguliere peuters als peuters met een VVE-indicatie samen spelen en leren.

2.2 Uitgangspunten van peuteraanbod

Als wij het over peuteraanbod hebben, dan hebben wij het over een aanbod:

- gedurende korte dagdelen van maximaal 3,5 uur per dag¹;
- gedurende twee dagdelen per week, verspreid over twee weekdays;
- gedurende 40 weken per jaar²;
- in een stamgroep met kinderen van 2 tot 4 jaar;
- afgestemd op de leeftijd en het ontwikkelingsstadium van de peuter met een aanbod van gevarieerde en aansprekende educatieve activiteiten;
- dat voldoet aan de kwaliteitseisen uit de Wet kinderopvang;
- dat plaatsvindt in een kindcentrum dat geregistreerd staat in het Landelijk Register Kinderopvang;
- waarvoor aantoonbaar samengewerkt wordt met het basisonderwijs in het kader van de doorgaande leerlijn;
- waarbij gewerkt wordt met een peutervolgsysteem;
- dat afgesloten wordt met een (warme) overdracht richting onderwijs.

Als het gaat om peuteraanbod in het kader van VVE, gelden daarvoor aanvullende eisen. Hierop gaan we in hoofdstuk 4 nader in.

¹ De uitgangspunten sluiten aan bij de situatie in 2019: inzet op VVE gedurende 10 uur per week, verdeeld over 3 weekdays. In de opschaling naar 16 uur per week zal dit opnieuw bekeken worden en naar verwachting wijzigen.

² Daar waar sprake is van een dermate groot belang kan maatwerk afgesproken worden met betrekking tot een uitbreiding van het aantal weken.

3. Bereik van de doelgroep

De gemeente dient zich in te zetten voor het bereik van alle doelgroepkinderen en dient te zorgen voor een goede toeleiding naar voorschoolse educatie. Hiervoor hebben wij afspraken gemaakt met de jeugdgezondheidszorg GGD en de kinder- en peuteropvang.

3.1 Het bereiken van doelgroepkinderen

Signalering doelgroepkinderen

De indicatiestelling voor VVE wordt afgegeven door de jeugdarts van de JGZ GGD. Het signaleren van achterstand in de taalontwikkeling is een van de kerntaken van de jeugdgezondheidszorg. Hierbij is van belang te achterhalen wat de oorzaak is van de taalachterstand. Dit kan door onvoldoende taalaanbod uit de omgeving (TOA), maar ook door een taalontwikkelingsstoornis (TOS). Is er sprake van TOS dan is verdere diagnostiek en/of behandeling aanbevolen.

De JGZ GGD kijkt bij het bepalen van de noodzaak een kind voor VVE te indiceren naar het kind, zijn ouders en de bredere opvoedingscontext.

Daarnaast zijn alle organisaties voor kinderopvang, zowel regulier als met een aanbod VVE, een belangrijke vindplaats voor signalering en toeleiding naar voorschoolse educatie. Een pedagogisch medewerker kan constateren dat een kind een risico loopt op een (taal)achterstand. Na afstemming met de ouders wordt in dat geval contact opgenomen met de JGZ GGD, zodat deze kan beoordelen of een VVE-indicatie noodzakelijk is.

Voorlichting

Ouders kunnen niet verplicht gesteld worden om hun kind deel te laten nemen aan VVE. In dit kader is in gesprek gaan met en voorlichting aan ouders dus erg belangrijk. Op aangeven van de JGZ GGD kunnen ouders van kinderen met een VVE-indicatie worden begeleid door 't Opstapje. Een programma gericht op de toeleiding naar peuteraanbod en de inzet thuis van ontwikkelings-stimulerende activiteiten.

Als er sprake is van een VVE-indicering zal de jeugdverpleegkundige een extra toeleidings-huisbezoek brengen. Dit met als doel ouders te motiveren de peuter deel te laten nemen aan VVE. Daarnaast wordt met ouders een plan van aanpak gemaakt hoe taal te stimuleren, dit afgestemd op de situatie van de ouders. Hierbij kan gedacht worden aan het stimuleren van deelname aan Boekstart, voorleesochtenden bij Safina en de Voorleesexpress.

Sluitende afspraken

De plaatsing van een doelgroepkind wordt door de aanbieder teruggekoppeld aan de JGZ GGD. Ook wanneer een doelgroepkind stopt met het volgen van VVE wordt dit door de aanbieder teruggekoppeld aan de JGZ GGD. Gezamenlijk wordt ook bewaakt of een kind verdere diagnostiek of behandeling nodig heeft. Dit vraagt afstemming en regelmatig overleg tussen ouders, de voorschoolse voorzieningen en JGZ.

Registratie en monitoring

Monitoring van doelgroepkinderen wordt door de JGZ GGD verzorgd. Deze monitoring bevat regelmatig overleg met ouders, pedagogisch medewerkers en jeugdgezondheidszorg en bevat tevens een indicatieconsult bij de jeugdarts/jeugdverpleegkundige voor het vervolgen van de spraaktaalontwikkeling. Dit om te beoordelen of de VVE-plaats voldoende resultaat oplevert. Indien er sprake is van een verwijzing wordt deze ook vervolgd: hebben de ouders de verwijzing opgevolgd en wat is de uitkomst.

De jeugdverpleegkundige registreert de VVE-indicatie in het digitale kinddossier van de jeugdgezondheidszorg. Hierin wordt bijgehouden hoeveel kinderen in aanmerking komen, zijn verwezen en hoeveel kinderen daadwerkelijk deelnemen aan VVE. Indien een kind geen gebruik maakt van de indicatie wordt hiervan de reden geregistreerd. Op deze manier wordt inzicht verkregen in het non-bereik van de doelgroep.

3.2 Kostenaspect voor ouders

De kosten die voorschoolse educatie met zich meebrengen, mogen voor ouders geen belemmering vormen om hun kind deel te laten nemen. Ook in het kader van het bereik moet voorschoolse educatie voor ouders laagdrempelig en financieel toegankelijk zijn. In de opschaling naar 16 uur VVE per 2020 heeft het kostenaspect voor ouders ook onze aandacht.

De verschillende mogelijkheden voor ouders om voor een tegemoetkoming van de kosten in aanmerking te komen, bespreken we kort in hoofdstuk 7.

3.3 Locaties in kleine kernen

Het Rijk wil dat gemeenten met hun VVE-aanbod alle kinderen bereiken die dit nodig hebben. Dit is ook wat wij als gemeente Cuijk nastreven. De vraag is hoe we omgaan met locaties in kleine kernen, waar weinig (doelgroep)kinderen zijn. Er zijn redenen om een locatie in een kern te behouden: het heeft een positief effect op de leefbaarheid, komt ouders tegemoet bij hun wens in aanbod dichtbij huis en het blijft zo ook aantrekkelijk om kinderen in de eigen kern naar school te laten gaan.

Een knelpunt hierbij is dat de locatie soms maar twee dagdelen open is, omdat er te weinig vraag is en/of er weinig doelgroepkinderen zijn. Hierdoor kan een dergelijke locatie niet als formele VVE-locatie geregistreerd worden, omdat niet aan de eis van het minimale aanbod met betrekking tot het aantal uur voldaan kan worden. Als er geen VVE geboden wordt op een kleine locatie, willen we ouders stimuleren om hun peuter VVE op een andere locatie te laten volgen. Doordat het wellicht niet mogelijk is om in alle kleine kernen (VVE)peuteropvang aan te kunnen bieden, lopen we het risico dat het bereik in deze gebieden lager wordt. Wanneer dit het geval is, bekijken we gezamenlijk of er een maatwerkoplossing is.

Ook speelt in een dergelijke situatie de vraag of er bij een groep van 6 of minder kinderen een volledig programma geboden kan worden. Doel van het (VVE)peuteraanbod is naast het educatieve programma ook de interactie met andere kinderen. Zo leren zij om als individu in een groep te functioneren, waarbij zij van elkaar kunnen leren. Ons uitgangspunt hierbij is dat voor een gezonde groepsdynamiek een peutergroep uit minimaal 6 kinderen dient te bestaan. Daar waar mogelijk de gemeente gevraagd wordt om een financiële bijdrage te leveren in het in stand houden van een kleine locatie, is het aantal van 6 kinderen daarbij voor ons de ondergrens.

Ook hier geldt dat daar waar nodig maatwerk ingezet zal worden.

4. Eisen aan de kwaliteit van VVE

In hoofdstuk 1 hebben we o.a. kaders en ambities benoemd wat betreft VVE. Uit onderzoek blijkt dat VVE effect heeft als de uitvoering kwalitatief goed is. Het is daarom van belang om te investeren in hoge kwaliteit. Vandaar ook dat de gemeente eisen stelt aan de kwaliteit van VVE. Locaties die in onze gemeente VVE aanbieden, dienen aan de eisen te voldoen.

4.1 Wettelijke kwaliteitseisen aan voorschoolse educatie

Om de effectiviteit voor doelgroepkinderen te optimaliseren, moet de kwaliteit van de voorschoolse educatie hoog zijn. In het 'Besluit basis voorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie' (BKVE) zijn kwaliteitseisen beschreven. Aan deze kwaliteitseisen moet minimaal zijn voldaan:

- Voorschoolse educatie wordt 3 of 4 dagdelen en ten minste 10 uur per week aangeboden. Vanaf 2020 zal dit 16 uur per week worden voor kinderen van 2,5 tot 4 jaar in een nog nader uit te werken model;
- Voor voorschoolse educatie wordt een breed programma gebruikt dat zich richt op de ontwikkelingsdomeinen taal, rekenen, motoriek en de sociaal-emotionele ontwikkeling;
- De beroepskrachten hebben de vereiste diploma's. Naast het diploma van de beroepsopleiding is de beroepskracht in het bezit van een bewijs dat specifieke scholing is afgerond over voorschoolse educatie;
- De beroepskrachten die op een peutergroep werken moeten (m.i.v. 1 aug 2019) een 3F taalcertificaat hebben voor lezen en mondelinge taalvaardigheid. Voor het werken op een VVE-groep geldt deze eis al;
- De houder van een kinderdagverblijf met een VVE-aanbod, stelt jaarlijks een opleidingsplan op waarin staat beschreven hoe kennis en vaardigheden in voorschoolse educatie van beroepskrachten worden onderhouden;
- De houder van een kinderdagverblijf met een VVE-aanbod gebruikt een kindvolgsysteem of observatiemethode om de ontwikkeling van het kind te volgen.

4.2 Aanvullende kwaliteitseisen gemeente Cuijk

- De organisaties voor kinderopvang maken afspraken met de omliggende basisscholen over het VVE-programma zodat dit aanbod wordt doorgezet op de basisscholen. Hierbij gaat het dan om afspraken zoals:
 - Het formuleren van (tussen)doelen op het gebied van taal;
 - Het structureel inbouwen van een warme overdracht (gesprek) van kinderen van voorschoolse- naar vroegschoolse educatie;
 - Een mondeling terugrapportage van vroegschool naar voorschool.
- Kinderopvang en basisscholen maken afspraken over het betrekken ouders bij het VVE-aanbod. Dit is van belang omdat inzet vanuit de thuissituatie een positief effect heeft op de ontwikkeling en het leren van jonge kinderen.
- Om VVE een totale kwaliteitsimpuls te geven en de inspanningen niet alleen te richten op doelgroepkinderen, bieden we de voorschoolse educatie aan in een omgeving met ook niet-doelgroepkinderen. Dit zodat er een groter effect optreedt, omdat kinderen ook veel van elkaar leren.
- Wat betreft het kindvolgsysteem, maakt de gemeente Cuijk de keuze voor KIIK!.

4.3 Borging van kwaliteit

Uitvoering van VVE is niet vrijblijvend. Om de kwaliteit te borgen is het toezicht als volgt geregeld:

- De GGD inspecteert jaarlijks alle kinderopvanglocaties op basis van wet- en regelgeving met betrekking tot kinderopvang en op de uitvoering van voorschoolse educatie. Op basis van deze inspectie wordt een inspectierapport opgesteld. Gemeenten bepalen op basis van het toezicht- en handavingsbeleid welke vervolgstappen zij nemen bij eventuele tekortkomingen.
- Gemeenten moeten jaarlijks aan de Onderwijsinspectie rapporteren over de VVE. In de kern verantwoorden gemeenten hun inzet aan de hand van de onderdelen:
 - Voorschoolse educatie (verplicht);
 - Inzet op gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid in het onderwijs (facultatief);
 - Het maken van afspraken over VVE (verplicht).
- De onderwijsinspectie houdt signaalgestuurd toezicht op voorschoolse locaties en scholen met VVE. Dit volgens het onderzoekskader dat de richtlijn vormt voor de kwaliteit van uitvoering.

5. Een kader voor de uitwerking

In dit hoofdstuk gaan we in op enkele aspecten die al eerder aan bod zijn gekomen. Dit om zo een kader voor de verdere uitwerking mee te geven.

5.1 Het aantal uur VVE

Situatie 2019

Alle peuters van 2 jaar en 3 maanden tot 4 jaar hebben recht op 2 dagdelen³ peuteraanbod op een voorschoolse voorziening tegen een inkomensafhankelijke bijdrage.

Doelgroepkinderen VVE mogen daarnaast nog een extra dagdeel per week deelnemen aan VVE op een locatie met een formeel geregistreerd VVE-aanbod. Dit wordt door de gemeente gefinancierd.

Situatie 2020

In 2020 wordt het aantal uur aanbod VVE verhoogd van 10 naar 16 uur. Hierbij gaat, volgens het wettelijke kader, de startleeftijd van VVE omhoog naar 2,5 jaar. Dit omdat vanuit het Rijk de achterliggende gedachte een intensivering van het aanbod is: meer uren aanbod in een korte tijd. Hoe dit in de praktijk vorm gaat krijgen moet in de loop van 2019 duidelijk worden. Hierover zijn wij met onze partners in gesprek.

Een veel gebruikt rekenvoorbeeld is een model met een aanbod van 4 keer 4 uur⁴. Mochten wij hiertoe overgaan, dan kan de volgende situatie ontstaan:

- Alle peuters van 2 tot 4 jaar hebben recht op 2 dagdelen peuteraanbod op een voorschoolse voorziening tegen een inkomensafhankelijke bijdrage.
- Doelgroepkinderen in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar mogen daarnaast nog 2 dagdelen per week deelnemen aan VVE op een locatie met een formeel geregistreerd VVE-aanbod. Dit wordt door de gemeente gefinancierd. Doordat zij gedurende 1,5 jaar een aanbod volgen van 16 uur per week wordt voldaan aan de eis van minimaal 960 uur aanbod VVE. Vooralsnog houden wij het aantal van 960 uur ook aan als bovengrens.

5.2 Organisatie van de doorgaande ontwikkelingslijn

Gemeente, peuteropvang en basisscholen zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de organisatie van een doorgaande ontwikkelingslijn. Hieronder verstaan wij structurele afstemming tussen voorschoolse voorzieningen met VVE-aanbod en basisscholen die samenwerken met betrekking tot:

- a) het formuleren van gezamenlijke doelen en uitgangspunten;
- b) een doorgaande ontwikkelingslijn voor VVE;
- c) afstemming over het thematisch aanbod VVE;
- d) afspraken wat hoe gevolgd wordt m.b.t. de ontwikkeling van kinderen;
- e) een gezamenlijke zorgstructuur in doorgaande lijn en warme overdracht voor kinderen met VVE en/of specifieke ondersteuningsbehoefte;
- f) een ouderbeleidsplan in doorgaande lijn met de school;
- g) het vastleggen van afspraken en gezamenlijke doelen in een locatieplan.

Op basis van deze punten uit het VVE inspectiekader van de Inspectie van het Onderwijs werken wij dit onderdeel verder uit in de werkgroep VVE.

5.3 Overdracht naar de basisschool

In de overdracht van voorschoolse educatie naar het basisonderwijs zijn een aantal zaken van belang om te benoemen:

- Peuters met een VVE-indicatie worden warm overgedragen naar de basisschool: door een gesprek tussen ouders, voor- en vroegschool. Dit aan de hand van de observaties uit het kindvolgsysteem KIIK!.
- Wanneer een voorschoolse voorziening ernstige twijfels heeft of een kind op 4-jarige leeftijd de overstap naar het basisonderwijs kan maken, wordt in een vroegtijdig stadium met toestemming van ouders contact gelegd met de JGZ GGD en/of Stromenland. De JGZ GGD monitort of de VVE-indicatie het gewenste effect heeft of dat het kind verwezen moet worden voor nadere diagnostiek. Stromenland, het samenwerkingsverband voor passend onderwijs, bekijkt samen met betrokkenen welke vorm van begeleiding en/of onderwijs het meest geschikt is.

³ 2 dagdelen van maximaal 3,5 uur, verspreid over 2 weekdays en voor maximaal 40 weken per jaar.

⁴ Er zijn ook andere modellen mogelijk, een dagdeel VVE mag echter niet langer dan 6 uur duren.

- Als het kind naar de basisschool gaat, blijft de VVE-indicatie gelden. Het kind wordt verder gevolgd en indien nodig wordt extra zorg geboden. Na 2 of 3 maanden wordt de voortgang van het kind teruggekoppeld naar de voorschoolse voorziening. Een goede terugkoppeling vanuit scholen naar peuteropvang kan daarbij gebruikt worden voor interne kwaliteitszorg. De gemeente is hierin graag gesprekspartner, maar de primaire verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de voor- en vroegscholen.

5.4 Ouderbeleid en ouderbetrokkenheid

Elke VVE-locatie voert gericht ouderbeleid dat tot uitdrukking komt in een beleidsplan voor ouders, dat gericht is op:

- ouders informeren over de instelling, het beleid en de werkwijze;
- ouders informeren over de ontwikkeling van hun kind;
- ouders betrekken bij activiteiten en beleid;
- ouders stimuleren en/of ondersteunen in thuisactiviteiten ten behoeve van ontwikkeling en resultaten van hun kind.

Een dergelijk plan wordt per locatie opgesteld, op basis van de kenmerken van de ouderpopulatie op die locatie. Hierbij wordt de input van de ouders opgehaald en meegenomen en wordt rekening gehouden met de diversiteit aan ouders en hun verschillende behoeften.

Het werken met ouders is een integraal onderdeel van het VVE-beleid. Ouders kunnen de deelname van hun kind aan VVE versterken. Een intensieve samenwerking tussen ouders en VVE-professionals is hierbij een voorwaarde. Het gaat om de betrokkenheid bij de ontwikkeling: hoe ouders zelf thuis hun kind stimuleren. Ook moeten kinderen de kans krijgen om dingen zelf te ontdekken en uit te proberen. Daarbij hebben ze op de juiste momenten positieve ondersteuning nodig om verder te kunnen.

Er zijn ouders die niet in staat zijn hun kind thuis te stimuleren. Om hen hierin te versterken bestaan verschillende interventies. In onze gemeente wordt hiervoor al een aantal projecten ingezet, zoals 't Opstapje, Boekstart, de Voorleesexpress, de thuiscomponent van Logo 3000 (voor groep 1 en 2) en het bijbehorende Ei van Columbus, dat gericht is op laaggeletterde ouders van VVE-kinderen.

5.5 Resultaatafspraken en monitoring

De gemeente heeft de wettelijke verplichting om met de schoolbesturen resultaatafspraken te maken over de vroegschoolse educatie. Wij kiezen ervoor om de resultaten van de vroegschoolse educatie vooral te koppelen aan de doorgaande ontwikkelingslijn van kinderen.

De resultaatafspraken staan in het nog vast te stellen VVE-convenant dat de gemeente Cuijk af gaat sluiten met haar partners. De voorbereiding voor de totstandkoming van dit convenant vindt plaats in de werkgroep VVE, afsluiting van het convenant in het overleg rondom de Lokaal Educatieve Agenda (LEA).

Jaarlijks gaan we monitoren in hoeverre alle maatregelen leiden tot de gewenste kwaliteit. De vorm van deze monitor wordt in 2019 verder uitgewerkt met de werkgroep VVE. Het opzetten van een goede monitor is van belang, omdat we op basis van de uitkomsten bepalen of we op de goede weg zijn of dat we afspraken aan dienen te passen. De resultaten van de monitor worden voor de agenda van LEA geagendeerd, worden jaarlijks ter kennis gebracht van de gemeenteraad en worden gebruikt voor het afleggen van verantwoording aan de Inspectie van het Onderwijs.

6. De periode 2019 – 2022

Het jaar 2019 zien we als een overgangsjaar: we zetten lopende projecten voort en ontwikkelen in samenspraak met onze partners nieuw beleid. Dit kan vanaf 2020 leiden tot een verandering met betrekking tot de projecten die we uit gaan voeren en/of tot inhoudelijke wijzigingen binnen projecten. Daar waar projecten hun effect hebben bewezen en nog steeds relevant zijn, is de intentie deze voort te zetten.

6.1 OAB-projecten in 2019

In 2019 ingezet is op:

- Het realiseren van 40 VVE-plaatsen op de 4 VVE-locaties peuteropvang: de Dassenburcht, de Trommel, de Vlinder en Zeppelin;
- 't Opstapje, een programma gericht op kinderen van 2 tot 4 jaar en hun ouders als er sprake is van een (risico op een) taalachterstand. Het programma zet in op ontwikkelingsstimulerende activiteiten thuis en op toeleiding naar peuteropvang en een betere aansluiting op de basisschool.
- Het continueren drie schakelklassen voor leerlingen in groep 1 en 2 van de Regenboog, het Startblok en IKC Dassenburcht (Zevensprong en Harlekijn). Via deze schakelklassen wordt ingezet op het verkleinen van taalachterstanden op de gebieden woordenschat, begrijpend luisteren, voorbereidend technisch lezen en voorbereidend schrijven. Kinderen die onderpresteren vanwege hun taalachterstand krijgen extra ondersteuning. Hierdoor verbetert de algehele prestatie, zodat zij gaan presteren naar hun capaciteit en beter mee kunnen doen met het reguliere programma.
- Het versterken van de ouderkamers op dezelfde scholen. Deze biedt ouders en school de mogelijkheid contact te leggen, vertrouwen te winnen en ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie langzaam uit te bouwen. Dit met name voor allochtone ouders en ouders uit een laag sociaaleconomisch milieu;
- Boekstart, een programma voor ouders van kinderen van 0 – 4 jaar, gericht op het starten met voorlezen. Dit omdat kinderen die als baby/peuter al zijn voorgelezen later beter zijn in taal;
- Voorleesexpress, project waarbij vrijwilligers ouders van kinderen met een taalachterstand ondersteunen en versterken. Zij doen dit door een half jaar lang thuis voor te lezen, te praten en taalspelletjes te spelen;
- Logo 3000, een woordenschatprogramma gericht op het verkrijgen van de 3000 woorden die nodig zijn om een goede start te kunnen maken in groep 3. De vier eerdergenoemde basisscholen voeren dit uit in de groepen 1 en 2, de thuiscomponent wordt gefinancierd door de gemeente.
- De uitvoering van het plan van aanpak van de Regenboog en 't Startblok met betrekking tot het opzetten en realiseren van een preventieve, integrale aanpak gericht op het verbeteren van taalachterstanden en het verhogen van de ouderbetrokkenheid. Met daarnaast een brede kijk op inzet in de wijk. Dit vanuit de achtergrond dat beide scholen constateren dat er kinderen instromen die niet de juiste beginsituatie meedragen om succesvol in het basisonderwijs in te stromen.

6.2 Speerpunten 2019 - 2022

Zoals we eerder aangegeven hebben, zal het beleid voor de periode 2019 – 2022 nog verder uitgewerkt worden. Hierbij richten wij ons in eerste instantie op:

- Het realiseren van een voorschools aanbod van 16 uur per week vanaf 2020 voor ieder doelgroepkind.
- Inzet op het behoud, het versterken of het werken naar een hoog kwaliteitsniveau wat betreft voorschoolse voorzieningen.
- Daar waar mogelijk een verbreding van het aantal locaties met voorschoolse educatie met de huidige en/of nieuwe partners. Daar waar sprake is van een nieuwe aanbieder van VVE en waar scholing nodig is om te voldoen aan de eisen van VVE-bekwaam bekijken we of en zo ja hoe wij hieraan bij zouden kunnen dragen.
- Een bereik van doelgroepkinderen van meer dan 90%, met een streven naar 100%.
- Het realiseren van een optimale doorgaande ontwikkelingslijn met het basisonderwijs.
- Het versterken van ouders als educatieve partner in zowel voor- al vroegschool.
- Het realiseren van een goede overdracht vanuit iedere voorschoolse voorziening naar het basisonderwijs.
- Het vormgeven van een monitor om zo de gezamenlijke inzet en de resultaten in beeld te brengen.
- Het voorbereiden en afsluiten van een VVE-convenant.

Bovenstaande speerpunten volgen uit deze beleidsnota en zijn gerelateerd aan de inzet op (taal)achterstand. Dit neemt niet weg dat er in onze gemeente ook sprake is van benodigde interventies vanuit een breder kader. Bijvoorbeeld in geval van specifieke wijkproblematiek of signalen rondom gedrag van kinderen. Ook dit bredere kader heeft onze aandacht en wij willen daarin -daar waar mogelijk- een bijdrage leveren.

7. Financiële paragraaf

De middelen die we inzetten om ons beleid te realiseren zijn afkomstig uit twee verschillende bronnen. In dit hoofdstuk lichten we deze nader toe en gaan we kort in op het kostenaspect voor ouders en de rol die de gemeente hierin heeft.

7.1. Rijksmiddelen voor gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid

Specifiek voor jonge kinderen ontvangt de gemeente Cuijk rijksmiddelen⁵ voor gemeentelijk onderwijs-achterstandenbeleid om een kwalitatief voorschools aanbod te kunnen bieden aan doelgroepkinderen. Deze uitkering is te besteden aan voorschoolse educatie⁶; aan overige activiteiten voor Primair Onderwijs (PO) leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal⁷; en aan afspraken over VVE met VVE-partners⁸.

Sinds 1 januari 2019 is er een nieuwe verdeling van deze OAB-middelen. De middelen die de gemeente Cuijk ontvangt voor de periode 2019 – 2022 verdubbelen ten opzichte van de middelen uit de voorgaande OAB-periode. Het is echter wel zo, dat deze middelen o.a. ingezet moeten gaan worden om te voorzien in een VVE-aanbod dat van 10 naar 16 uur stijgt voor geïndiceerde kinderen.

Voor de komende periode ziet de doeluitkering er als volgt uit:

Jaar	Doeluitkering OAB (648060 – 42003)
2019	€ 615.000,-
2020	€ 632.386,- ⁹
2021	€ 649.772,-
2022	€ 671.000,-

Nu de plannen voor de komende jaren nog verder uitgewerkt moeten worden, is het niet mogelijk om al een overzicht te geven van de te verwachten kosten. Duidelijk is wel dat de besteding binnen de ontvangen doeluitkering zal blijven: de hoogte van de doeluitkering is hierin dus taakstellend.

Naast de OAB-middelen die de gemeente ontvangt, ontvangen schoolbesturen rechtstreeks van het Rijk OAB-middelen op basis van de CBS-criteria. De besturen regelen de verdeling van deze middelen zelf met hun scholen op basis van het aantal doelgroepkinderen. Vanuit de gedachte dat gemeente en onderwijs binnen dit beleidsterrein als partners opereren, vindt nadere afstemming plaats over ieders inzet. Dit zowel inhoudelijk als financieel.

7.2 Gemeentelijke middelen voor peuteraanbod

In de begroting van de gemeente Cuijk zijn voor peuteraanbod de volgende bedragen opgenomen:

Jaar	665040 - 42003
2019	€ 179.531,-
2020	€ 193.273,-
2021	€ 193.273,-
2022	€ 193.273,-

Ook voor deze middelen geldt dat het op dit moment niet inzichtelijk te maken is hoe wij deze de komende jaren uit gaan geven. De verwachting is gerechtvaardigd dat dit evenals in de vorige periode gedeeltelijk zal zijn om een bijdrage te leveren aan het realiseren van het peuteraanbod en om ouders - die aantoonbaar geen beroep kunnen doen op kinderopvangtoeslag - via een inkomensafhankelijke bijdrage tegemoet te komen in de kosten van peuteraanbod. Ook hier is het uitgangspunt dat de inzet binnen de in de begroting opgenomen bedragen blijft: ook dit is dus een taakstellend budget.

⁵ Via het Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid.

⁶ Wet op het Primair Onderwijs (WPO), artikel 166

⁷ WPO, artikel 165

⁸ WPO, artikel 167

⁹ De bedragen voor 2019 en 2022 staan vast, de opbouw van de doeluitkering hebben we doorberekend. Het zijn bedragen die we verwachten voor deze jaren, zekerheid hierover is er pas als we de beschikking voor deze jaren van het Rijk ontvangen.

7.3 Tegemoetkoming voor ouders in de kosten van peuteraanbod

De gemeentelijke verantwoordelijkheid met betrekking tot de financiering is verschillend ten opzichte van diverse groepen ouders. Voor de gemeente is het van belang om vanwege de harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzalen onderscheid te maken tussen ouders op basis van twee dimensies:

- Wel of niet ouder(s) van een doelgroepkind
- Ouder(s) met of zonder recht op kinderopvangtoeslag.

Zo kunnen we 4 categorieën van ouders onderscheiden:

Type ouder	Ouders van een VVE-doelgroeppeteur	Ouders van een reguliere peuter
Geen recht op kinderopvangtoeslag	Aangewezen op de gemeente voor financiering van zowel het reguliere als het aanvullende VVE-gedeelte.	Aangewezen op de gemeente voor financiering.
Wel recht op kinderopvangtoeslag	Financiering verloopt voor het reguliere gedeelte via de belastingdienst, het aanvullende VVE gedeelte via de gemeente.	Financiering verloopt via de Belastingdienst.

In het geval dat de ouder aantoonbaar geen recht heeft op kinderopvangtoeslag, stelt de aanbieder van het (VVE)peuteraanbod vast welke inkomensafhankelijke bijdrage deze ouder dient te betalen. Dit op basis van de adviestabel ouderbijdrage peuterwerk, die de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) hiervoor jaarlijks opstelt. Vervolgens vindt verrekening plaats tussen de aanbieder en de gemeente op basis van afspraken die zij hierover gemaakt hebben.